Dosar nr. PIGD 2-22072728-28-2-24052022
Dosar nr. manual 2-580/22

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

28 iunie 2024 or. Briceni

Judecătoria Edineț, sediul Briceni
Instanța compusă din:
Președintele ședinței, judecătorul Comerzan Ghenadie
Grefiera Moraru Olga
Cu participarea avocatului Țurcanu Igor

examinând în ședință publică cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Dornean Leonid împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova privind repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilegale ale organelor de urmărire penală,

a constatat:

Dornean Leonid la 24.05.2022 a depus în Judecătoria Edineț, sediul Briceni o cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova privind repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilegale ale organelor de urmărire penală.

În motivarea cereri de chemare în judecată reclamantul a indicat că, la 19.06.2017 procurorul în Procuratura raionului Edineț N. Podgurschi prin ordonanța de începere a urmăririi penale a dispus începerea urmăririi penale în privința reclamantului Dornean Leonid, în baza elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 303 alin. (2) Cod Penal RM pe faptul de amestec sub orice formă în activitatea organelor de urmărire penală cu scopul de a împiedica cercetarea rapidă, completă și obiectivă a cauzei penale, cu atribuirea cauzei penale a nr.2017148013. Copia ordonanței din 19.06.2017 se anexeaza.

La 19.07.2017 procurorul în Procuratura raionului Edineț N. Podgurschi prin ordonanță a dispus prelungirea termenului de urmărire penală. Copia ordonanței din 19.07.2017 se anexeaza.

La 14.08.2017 si 15.08.2017 reclamantul a fost citat pentru a fi audiat. Copiile citațiilor nr. 3389 si nr. 3423 se anexeaza.

La 14.08.2017, reclamantul pentru realizarea efectivă a dreptului la apărare a fost nevoit să încheie contract de asistență juridică cu avocatul Igor Țurcanu pentru

reprezentarea intereselor în fața organelor de urmărire penala. Copia mandatului seria MA nr. 1012089 din 14.08.2017 se anexeaza.

La 15.08.2017 procurorul în Procuratura raionului Edineț N. Podgurschi a recunoscut reclamantul în calitate de bănuit prin ordonanța din 15.08.2017. Copia ordonanței din 15.08.2017 se anexeaza.

Tot, la 15.08.2017, reclamantul a fost audiat în calitate de bănuit. Copia procesului-verbal de audiere a bănuitului din 15.08.2017 se anexeaza.

Prin ordonanțele din 18.08.2017, 18.09.2017 și 18.10.2017 de către procurorul în Procuratura raionului Edineț N. Podgurschi a fost dispusă prelungirea termenului de urmărire penală. Copiile ordonanțelor din 18.08.2017, 18.09.2017,18.10.2017 se anexeaza.

La 06.11.2017 si 13.11.2017 reclamantul Dornean Leonid a fost citat pentru efectuarea acțiunilor de urmărire penala. Copiile citațiilor nr. 4614 și nr. 4740 se anexeaza.

La 13.11.2017 procurorul în Procuratura raionului Edineț N. Podgurschi, în prezența avocatului Igor Țurcanu a petrecut actul de procedură penală de confruntare între reclamantul Dornean Leonid si partea vătămată Ion Martiniuc. Copia procesului verbal de confruntare din 13.11.2017 se anexeaza.

La 14.11.2017 procurorul în Procuratura raionului Edineț N. Podgurschi prin ordonanța din 14.11.2017 a recunoscut reclamantul în calitate de învinuit. Copia ordonanței din 14.11.2017 si procesul verbal de audiere al învinuitului din 14.11.2017 se anexeaza.

Prin ordonanța din 17.11.2017, de catre procuror în Procuratura raionului Edineț N. Podgurschi a fost prelungit termenul de urmărire penală. Copia ordonanței din 17.11.2017 se anexeaza.

Prin citația nr. 71 din 05.01.2018 reclamantul a fost citat pentru data de 12.01.2018, ora 15:00, în incinta Procuraturii raionului Edineț pentru participarea la acțiuni de urmărire penală. Copia citației nr. 71 din 05.01.2018 se anexeaza.

La 12.01.2018, reclamantul, împreună cu avocatul sau, au fost informați despre finisarea urmăririi penale. Copia procesului verbal de informare despre finisarea urmăririi penale din 12.01.2018 se anexeaza. În cadrul proceduri de aducere la cunoștință a materialelor cauzei penale avocatul a solicitat prelungirea termenului de aducere la cunoștința deoarece era deja ora 16:16. Copia cererii din 12.01.2018 se anexeaza.

De către avocatul Igor Țurcanu și reclamantul Dornean Leonid, la data de 23.01.2018 a fost depuse cereri cu solicitare de audiere suplimentară a reclamantului în calitate de învinuit, ridicarea materialelor din dosarul penal nr.2015140188 și clasarea cauzei penale din motiv că acțiunile reclamantului nu întrunesc componența de infracțiune prevazuta de art. 303 Cod Penal RM. Copiile cererilor nr.113/18, 114/18,115/18 din 23.014.2018 se anexeaza.

La data de 29.10.2018, prin sentința emisă de Judecătoria Edineț (cauza penală nr. 28-1-808-0202218) a fost hotărât: a înceta procesul penal privind învinuirea lui Dornean Leonid si Copceac Valentina, de săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 303 alin. (2) Cod Penal a RM, în legătură că fapta constituie o contravenție administrativă. Ai recunoaște vinovat pe Dornean Leonid și pe Copceac Valentina de comiterea contravenției prevăzute de art. 336 Cod Contravențional al RM. Procesul contravențional în privința lui Dornean Leonid și Copceac Valentina de comiterea contravenției prevazute de art. 336 Cod contravențional a RM se încetează din motivul expirării termenului de prescripție pentru atragerea la raspunderea contravențională. Măsura preventiva - obligarea de nepărăsire a țării aplicată lui Dornean Leonid și Copceac Valentina, se revocă. Corpul delict - CD cu înregistrări video și audio rămăne în dosarul penal pe tot termenul de păstrare. Acțiunea civilă înaintată de procurorul Podgurschi Nadejda cu privire la încasarea cheltuielilor judiciare în sumă de 50,22 lei de la Dornean Leonid si Copceac Valentina în beneficiul statului, se respinge ca neintemeiată. Copia sentinței din 29.10.2018 se anexeaza.

În interesele reclamantului Dornean Leonid, avocatul Igor Țurcanu, a declarat cerere de apel împotriva sentinței din 29.10.2018. Copia cererii de apel nemotivată se anexeaza.

La 26.02.2020 Colegiul civil al Curții de Apel Bălți a pronunțat decizia, prin care a fost decis: respinge ca nefondat apelul declarat de procurorul în Procuratura raionului Edineț Podgurschi Nadejda împotriva sentinței Judecătoriei Edineț sediul Central din 29.10.2018. Admite apelurile declarate de avocatul Țurcanu Igor în interesele inculpaților Dornean Leonid Grigore și Copceac Valentina Vladimir și inculpații Dornean Leonid Grigore și Copceac Valentina Vladimir împotriva sentinței Judecatoriei Edinet sediul Central din 29.10.2018, sentință care se casează total, inclusiv din alte motive decat cele invocate, cu pronunțarea unei noi hotărîri potrivit modului stabilit pentru prima instanța dupa cum urmeaza. Se achita Dornean Leonid Grigore învinuit în săvîrșirea infracțiunii prevazute de art. 42 al. (4), 303 al. (2) CP RM, din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii. Se achită Copceac Valentina Vladimir învinuită în săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art.303 al. (2) CP RM, din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii. Decizia motivată a fost pronunțata public la data de 08.04.2020. **Copia deciziei Curții de Apel din 26.02.2020 se anexeaza.**

Decizia Curții de Apel Balți a fost contestată cu cerere de recurs de către procurorul în Procuratura de circumscripție Balti Prisacari Lilia. Prin decizia Curții Supreme de Justiție RM la data de 04.11.2020 a fost respinsă cererea de recurs ca fiind vădit neintemeiată. Decizia motivată fiind pronuntată la data de 03.12.2020. **Copia deciziei Curții Supreme de Justiție din 04.11.2020 se anexeaza.**

Ca, temei pentru adresare în instanță servește faptul intentării, instrumentării și examinării unei cauze penale, în urma căreia, Dornean Leonid a fost achitat de învinuirea înaintată.

Cauza penală, în viziunea noastră, a durat o perioadă excesivă, motiv pentru care s-a formulat adresarea în instanță cu acțiune civila împotriva Statului cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat prin acțiunile organelor de urmărire penală, procuraturii si repararea prejudiciului moral cauzat în legătură cu încălcarea dreptului la judecare a cauzei în termen rezonabil.

Cu privire la capătul de cerere înaintat în baza Legii privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil, urmează de reținut că urmărirea penală în privința lui Dornean Leonid a început la 15 august 2017, odată cu recunoașterea acestuia în calitate de bănuit, iar examinarea cauzei în instanța de judecată a fost finalizată la 03.12.2020, pronunțarea deciziei integrate a instanței de recurs, deci a durat **2 ani 3 luni si 20 zile.**

Tragerea la răspundere penală urmeaza a fi deosebită de pedeapsa penală, care în sine sunt piloni de bază diferiți ai sistemului de drept penal, or potrivit art. 50 al Codului penal, se consideră răspundere penală condamnarea publică, în numele legii, a faptelor infracționale și a persoanelor care le-au săvarșit, condamnare ce poate fi precedată de măsurile de constrangere prevăzute de lege.

Tragerea la răspundere penală, în cazul nostru, înseamnă înaintarea acuzației penale, indiferent de statutul procesual al reclamantului.

Pentru a dispune de dreptul de a se adresa cu acțiune de despăgubire în sensul legii citate, reclamantul urmează să aibă o sentință de achitare, la caz Decizia irevocabilă al Colegiului Penal al Curții de Apel Bălți.

În acest sens, art. 6 lit. a) al Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, prevede că dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea și modul stabilit de prezenta lege, apare în cazul devenirii definitive și irevocabile a sentinței de achitare.

Acțiunile organului de urmărire penală și a procuraturii considerăm în sensul legii - ilicite în sine, caracterul lor ilegal se manifestă prin încălcarea principiului general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere și nu poate fi judecată.

Mai mult, potrivit constatărilor facute în actele de dispoziție emise, organul de urmărire penală și procuratura au admis mai multe erori în cadrul urmăririi penale.

În conformitate cu art. 3 alin. (2) al Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, potrivit căruia, prejudiciul căuzat se

repară integral, indiferent de culpa persoanelor cu funcție de răspundere din organele de urmărire penală, din procuratură și din instanțele judecătorești.

Prevederi similare în acest sens se conțin în conținutul art. 1207 alin. (1) al Codului civil potrivit căruia, prejudiciul cauzat persoanei fizice prin condamnare ilegală, atragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a masurii preventive sub forma arestului preventiv sau sub forma declarației scrise de a nu părăsi localitatea, prin aplicarea ilegală în calitate de sancțiune administrativă a arestului, muncii neremunerate în folosul comunității se repară de către stat integral, indiferent de vinovăția persoanelor de răspundere ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanțelor de judecată.

În fine, este cert dreptul reclamantului de a solicita de la Stat repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite comise în procesul penal de învinuire de comiterea infracțiunii prevazute la art. 303 alin. (2) din Codul penal al Republicii Moldova. Cu privire la cuantumul despăgubirii prejudiciului moral cauzat prin tragerea ilegală la răspunderea penala.

În conformitate cu prevederile art. 11 al Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, potrivit căruia mărimea concretă a compensației se determină luîndu-se în considerare: a) gravitatea infracțiunii a carei savarșire, a fost învinuita persoana respectivă; b) caracterul și gravitatea încălcărilor procesuale comise la urmărirea penală și la examinarea cauzei penale în instanța de judecată; c) rezonanța pe care a avut-o în societate informația despre învinuirea persoanei; d) durata urmăririi penale, precum și durata examinării cauzei penale în instanța de judecată; e) natura dreptului personal lezat și locul lui în sistemul de valori al persoanei; f) suferințele fizice, caracterul și gradul suferințelor psihice; g) măsura în care compensația bănească poate atenua suferințele fizice și psihice cauzate; h) durata aflării nelegitime a persoanei în detenție.

În speța dată, este cert că, reclamantul a fost învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute la art. 303 alin. (2) din Codul penal, care potrivit art. 16 al aceluiași cod reprezintă o infracțiune ușoară. Dar, potrivit sentinței primei instanțe față de reclamant a fost aplicată si o masură preventivă sub formă de obligație de nepărăsire a țarii, care a fost revocată odată cu sentința pe caz.

În lumina jurisprudenței CtEDO, unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral, este criteriul echității. Modul de acordare a satisfacției echitabile, trebuie determinat în raport cu prejudiciul moral suferit, gravitatea acestuia, importanța și consecințele sale pentru victimă.

În speța dată reclamantul a fost umilit de comportamentul organelor de urmărire penală, prin faptul că în mod deliberat și cu buna știință despre lipsa în acțiunile lui Domean Leonid si Copceac Valentina a componenței de infracțiune a

fost pornită urmărirea penală, au fost utilizate măsuri preventive prevăzute de procedura penala.

În circumstanțele expuse, având în vedere cele menționate supra, considerăm necesar de a încasa de la Stat, reprezentat de Ministerul Justiției, o despăgubire bănească în mărime de 60 000 de lei, care este una rezonabilă și echitabilă, fiind o despăgubire utilă și suficientă, compensătoare pagubelor de ordin moral cauzat reclamantului și, care corespunde criteriilor de despăgubire stabilite de CEDO prin jurisprudența sa.

Conform art. 2 alin. (1), (2), (3) și (6) din Legea privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești nr. 87 din 21 aprilie 2011, orice persoana fizică sau juridică ce consideră că i-a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești poate adresa în instanța de judecată o cerere de chemare în judecată privind constatarea unei astfel de încălări și repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare, în condițiile stabilite de prezenta lege și de legislația procesuală civilă.

Repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești se face doar în măsura în care încălcarea a avut loc din cauze ce nu pot fi imputate exclusiv persoanei, care a depus cererea de reparare a prejudiciului.

Prejudiciul cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești se repară indiferent de vinovația instanței de judecată, a organului de urmărire penală, a organului responsabil de executarea hotărîrilor judecătorești sau a instituției de stat debitoare.

Mărimea reparației prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecatorești se stabilește de instanța de judecată în fiecare caz în parte, în funcție de circumstanțele cauzei în cadrul căreia a fost comisă încălcarea, precum și de pretențiile invocate de reclamant, de complexitatea cauzei, de comportamentul reclamantului, de conduita organului de urmărire penală, a instanței de judecată și a autorităților relevante, de durata încălcării și de importanța procesului pentru reclamant.

Articolul 6 § 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului prevede că orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public și în termen rezonabil, de către o instanța independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotări fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricarei

acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. Instanța de recurs reține că termenul rezonabil trebuie raportat la fiecare caz în parte, luand în considerare durata procedurii, natura pretențiilor, complexitatea procesului, comportamentul autorităților competente și al parților, dificultatea dezbaterilor, aglomerarea rolului instanțelor, precum și exercitarea cailor de atac.

Consideră că este important de remarcat că, data începerii curgerii termenului în materia procedurilor penale începe la ziua înaintării acuzației penale, care nu obligatoriu coincide cu ziua recunoașterii în calitate de banuit, invinuit, sau ziua unui alt act procedural, prin care persoanei i se recunoaște oficial o altă calitate de acuzat.

La identificarea zilei de la care încep să curgă garanțiile unui proces echitabil pentru acuzat, în sensul Articolului 6 § 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, se ține cont de notificarea oficială, din partea autorității competente, privind suspiciunea referitoare la comiterea unei fapte penale.

În durata procedurilor penale cu certitudine se includ proceduri de urmărire penală, proceduri începănd din momentul în care acuzatul a fost implicat în proces, indiferent de statutul acestuia dacă a avut loc o notificare oficială și dacă aceasta a avut consecințe asupra situației lui. În viziunea reclamantului durata urmăririi penale a fost excesiv de lungă, fară careva temeiuri plauzibile, cu un șir de ordonanțe de prelungire a urmăririi penale.

Din materialele cauzei rezultă cu certitudine că, urmărirea penală pe faptul amestecului sub orice formă în activitatea organelor de urmărire penală cu scopul de a împiedica cercetarea rapidă, completă și obiectivă a cauzei penale, a fost începuta la 15.08.2017, cănd reclamantul a fost recunoscut în calitate de bănuit, la 14.11.2017 în calitate de învinuit, iar rechizitoriul a fost întocmit și expediat la 31.01.2018, dosarul penal fiind expediat în instanța de judecata. Copia rechizitoriului și scrisorii de însoțire se anexeaza.

Or, după cum a fost menționat supra, la identificarea zilei de la care încep să curgă garanțiile unui proces echitabil pentru acuzat, în sensul Articolului 6 § 1 din Convenție, se ține cont de notificarea oficială, din partea autorității competente, privind suspiciunea referitoare la comiterea unei fapte penale și dacă aceasta a avut consecințe asupra situației lui.

Deci, o luare de explicaţii la faza prealabilă de control, până la începerea urmăririi penale, poate servi drept punct de plecare pentru curgerea garanţiei unui termen rezonabil. Astfel, citarea reclamantului prin citaţie nr. 3423 din 14.03.2017 emisă de către procuror Podgurschi Nadejda, pentru a fi audiat pe cauza penală nr.2017140013 cu însoţirea avocatului, ultimul fiind înştiinţat de către organul de urmărire penală în legătură cu ce este interogat, urmează a fi reţinută la identificarea zilei la care au început să curgă garanţiile unui proces echitabil.

Odată identificată perioada de referinţă, aprecierea rezonabilităţii timpului procedurilor se face potrivit următoarelor criterii - miza pentru reclamant; comportamentul părţilor în proces şi complexitatea cauzei.

Complexitatea cauzei se apreciază după caz şi individual, ţinându-se cont de substanţa acuzaţiilor penale, necesitatea unui volum probatoriu, expertize, numărul de martori sau părţi în proces, ori elemente de extraneitate, existenţa altor proceduri paralele, etc.

Comportamentul părţilor include aprecierea comportamentului reclamantului şi autorităţilor. Se va aprecia buna/rea-credinţa a tuturor părţilor implicate în proces, inclusiv existenţa unor întârzieri inexplicabile, amânări neîntemeiate, consecutivitatea şedinţelor, planificarea unei ordini a şedinţelor cu pauze îndelungate; etc. Miza (interesul) pentru reclamant relevă importanţa sau scopul pentru persoana care pretinde violarea dreptului său la un termen nerezonabil.

Miza pentru reclamant, din punct de vedere al ingerinţei statului în dreptul constituţional la libera circulaţie, este mare, deoarece, din momentul în care i -a fost aplicată o restricţie sub formă de obligaţie de nepărăsire a ţării şi până la emiterea sentinţei, reclamantul, de facto, nu putea să părăsească hotarele Republicii Moldova.

Miza pentru reclamant în procedura penală derivă şi din faptul că pedeapsa care putea fi aplicată este sub formă de amendă penală până la 700 unităţi convenţionale, iar pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunităţii sau muncă neremunerată în folosul comunităţii, de la 180 la 240 de ore, neputând fi aplicată, deoarece reclamantul este pensionar şi legea interzice această pedeapsă faţă de persoane pensionare.

Conform Adeverinţei nr. 3278 din 12.09.2017 al CTAS Edineţ se atestă faptul că reclamantul Dornean Leonid este beneficiar al prestaţiei sociale - pensie pentru limita de vârstă în mărime de 1026 lei 35 bani şi suport fmanciar - 180 lei. Reieşind din faptul că, veniturile reclamantului sunt modeste din pensia minimă, aplicarea unei amenzi penale, solicitate de procuror, ar fi pus în pericol existenţa fizică al reclamantului şi imposibilitatea de a achita amenda, deoarece 700 unităţi convenţionale reprezintă suma de 35000 lei, ce echivalează cu pensia reclamantului pentru doi ani de zile. Or, dacă nu achita amenda, atunci exista riscul înlocuirii amenzii cu închisoare, care trebuia să fie executat în mod real. Copia Adeverintei nr. 3278 din 12.09.2017 al CTAS Edineţ se anexează

În speţă, ceea ce priveşte complexitatea cauzei, considerăm că, cauza penală de învinuire a lui Dornean Leonid în comiterea infracţiunii prevăzută de art. 303 alin.(2) Codul penal, este una complexă, având în vedere capătul de învinuire şi materialul probator.

Referitor la conduita părţilor şi autorităţilor naţionale, reieşind din raporturile privind modul de respectare a termenului rezonabil la examinarea şi

judecarea cauzei penale, considerăm că reclamantului Dornean Leonid nu poate fi imputată tergiversarea examinării cauzei.

În oricare caz, scurgerea unui termen de 2 ani 3 luni 20 zile ani de la prima audiere, până la concluzia irevocabilă a instanţei de judecată în privinţa acuzaţiei aduse, este cu siguranţă un termen excesiv de mare şi care nu poate fi considerat rezonabil, deoarece depăşeşte chiar şi termenul de prescripţie de 2 ani prevăzut de lege pentru tragerea la răspundere penală.

În circumstanţele expuse, având în vedere perioada examinării cauzei penale de aproximativ 2,5 ani, de atitudinea părţilor la judecare cauzei, complexitatea cauzei penale, precum şi miza reclamantului, invocăm faptul încălcării dreptului Dornean Leonid, la judecarea în termen rezonabil a cauzei penale.

Conform art. 5 alin. (1) din Legea privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti nr. 87 din 21 aprilie 2011, în urma constatării faptului, că a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti, solicităm luarea deciziei de către instanţa de judecată de acordarea unei satisfacţii echitabile de la bugetul de stat în contul reparării prejudiciului moral, material, precum şi a costurilor şi a cheltuielilor de judecată.

Unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echităţii, care exprimă că indemnizaţia trebuie să prezinte o justă şi integrală despăgubire. Potrivit jurisprudenţei CEDO, acest criteriu se traduce prin necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacţie echitabilă pentru prejudiciul moral suferit. Cuantumul despăgubirilor trebuie astfel stabilit, încât acestea să aibă efect compensatoriu şi nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor şi nici venituri nejustificative pentru victimele daunelor. La cazul nostru considerăm că suma de 60 000 lei în calitate de despăgubire a prejudiciului moral cauzat prin încălcarea termenului rezonabil de examinare a cauzei ar constitui o satisfacţie echitabilă a despăgubirilor şi ar atinge scopul şi finalitatea prevăzută de lege.

Cheltuielile suportate de Dornean Leonid în legătură directă cu cauza penală de învinuire conform art. 303 alin. (2) Cod Penal.

20.03.2017 - Dornean Leonid a fost la Inspectoratul de Poliţie Edineţ pentru audieri pe cauza penală. Cheltuieli de transport pe itinerarul Trinca - Edineţ - Trinca suportate - 30, 80 lei, care se confirmă cu tichetele de călătorie: SR 0295576 si SR 3268439.

22.03.2017 - Dornean Leonid a fost la Inspectoratul de Poliţie Edineţ pentru audieri pe cauza penală. Cheltuieli de transport pe itinerarul Trinca - Edineţ -

Trinca suportate - 32, 10 lei, care se confirmă cu tichetele de călătorie: SM 0746710 si SR 0295578.

27.03.2017 - Dornean Leonid a fost la Procuratura raionului Edineţ pentru depunerea plângerii cu nr. 106 în cancelaria instituţiei. Cheltuieli de transport pe itinerarul Trinca - Edineţ - Trinca suportate - 34, 80 lei, care se confirmă cu tichetele de călătorie: SR 6083688 şi SR 3268440.

28.03.2017 - Dornean Leonid a fost la Inspectoratul de Poliţie Edineţ pentru depunerea plângerii sub nr. 3. Cheltuieli de transport pe itinerarul Trinca - Edineţ - Trinca suportate - 30, 80 lei, care se confirmă cu tichetele de călătorie: SP 3081543 si SR 3268442.

02.08.2017 - Dornean Leonid a fost la Procuratura raionului Edineţ pentru depunerea plângerii cu nr. 109 de recuzare a ofiţerului de urmărire penală în cancelaria instituţiei. Cheltuieli de transport pe itinerarul Trinca - Edineţ - Trinca suportate - 31, 60 lei, care se confirmă cu tichetele de călătorie: SP 3081545 şi SP 3081573.

14.08.2017 - Dornean Leonid a fost la Procuratura raionului Edineţ conform citaţiei nr. 3389 şi la avocat pentru încheierea contractului de asistenţă juridică. Cheltuieli de transport pe itinerarul Trinca - Edineţ - Trinca suportate - 35, 60 lei, care se confirmă cu tichetele de călătorie: SN 6523782 şi SR 7530171.

15.08.2017 - Dornean Leonid a fost la Procuratura raionului Edineţ conform citaţiei nr. 3423. Cheltuieli de transport pe itinerarul Trinca - Edineţ - Trinca suportate - 30, 80 lei, care se confirmă cu tichetele de călătorie: SP 3231512 şi SN 8726964. Cheltuieli pentru xerox - 11,00 lei.

16.10.2017 - Dornean Leonid a fost la Procuratura raionului Edineţ conform citaţiei nr. 4320. Cheltuieli de transport pe itinerarul Trinca - Edineţ - Trinca suportate - 35, 60 lei, care se confirmă cu tichetele de călătorie: SR 7549394 şi SP 7055438.

06.11.2017 - Dornean Leonid a fost la Procuratura raionului Edineţ conform citaţiei nr. 4614. Cheltuieli de transport pe itinerarul Trinca - Edineţ - Trinca suportate - 39, 60 lei, care se confirmă cu tichetele de călătorie: SR 7549396 şi SR 7579691.

13.11.2017 - Dornean Leonid a fost la Procuratura raionului Edineţ conform citaţiei nr. 4740. Cheltuieli de transport pe itinerarul Trinca - Edineţ - Trinca suportate - 30, 80 lei, care se confirmă cu tichetele de călătorie: SO 7199167 şi SP 3150496.

14.11.2017 - Dornean Leonid a fost la Procuratura raionului Edineţ şi i -a fost adusă la cunoştinţă ordonanţa de punere sub învinuire. Cheltuieli de transport pe itinerarul Trinca - Edineţ - Trinca suportate - 30, 80 lei, care se confirmă cu tichetele de călătorie: SO 7199165 şi S.P 3150495.

14.12.2017 - Dornean Leonid a fost la Procuratura raionului Edineţ şi a prezentat ca probă un disc CD cu înscrieri audio. Cheltuieli de transport pe itinerarul Trinca - Edineţ - Trinca suportate - 31, 60 lei, care se confirmă cu tichetele de călătorie: SP 8130793 si SP 8141803.

12.01.2018 - Dornean Leonid a fost la Procuratura raionului Edineţ conform citaţiei nr. 71. Cheltuieli de transport pe itinerarul Trinca - Edineţ - Trinca suportate - 30, 80 lei, care se confirmă cu tichetele de călătorie: SO 4433698 şi SP 3174049.

15.01.2018 - Dornean Leonid a fost la Procuratura raionului Edinet si a depus o cerere de anexare la materialele cauzei penale. Cheltuieli de transport pe itinerarul Trinca - Edineţ - Trinca suportate - 30, 00 lei, care se confirmă cu tichetele de călătorie: SR 3207784 şi SO 4399363.

23.01.2018 - Dornean Leonid a fost la Procuratura raionului Edinet si a depus cereri cu nr. 113, 114 şi 115 la materialele cauzei penale. Cheltuieli de transport pe itinerarul Trinca - Edineţ - Trinca suportate - 30, 80 lei, care se confirmă cu tichetele de călătorie: MD 6454790 şi SP 7031806.

19.03.2018 - Dornean Leonid a fost la Judecătoria Edineţ sediul Central pentru a participa la şedinţa de judecată. Cheltuieli de transport pe itinerarul Trinca - Edineţ - Trinca suportate - 31, 60 lei, care se confirmă cu tichetele de călătorie: SO 7180999 şi SP 5243991. Cheltuieli pentru asistenţa juridică conform Bonului de Plată Seria GL nr. 288515 din 20.05.2022 - 350 lei;

20.04.2018 - Dornean Leonid a fost la Judecătoria Edineţ sediul Central pentru a participa la şedinţa de judecată. Cheltuieli de transport pe itinerarul Trinca - Edineţ - Trinca suportate - 31, 80 iei, care se confirmă cu tichetele de călătorie: SO 4399361 şi SP 7031805. Cheltuieli pentru asistenţa juridică conform Bonului de Plată Seria GL nr. 288515 din 20.05.2022 - 350 lei;

24.05.2018 - Dornean Leonid a fost la Judecătoria Edineţ, sediul Central pentru a participa la şedinţa de judecată. Cheltuieli de transport pe itinerarul Trinca - Edineţ - Trinca suportate - 31, 60 lei, care se confirmă cu tichetele de călătorie: SP 5265868 şi SP 3823979. Cheltuieli pentru asistenţa juridică conform Bonului de Plată Seria GL nr. 288515 din 20.05.2022 - 350 lei;

10.07.2018 - Dornean Leonid a fost la Judecătoria Edineţ, sediul Central pentru a participa la şedinţa de judecată. Cheltuieli de transport pe itinerarul Trinca - Edineţ - Trinca suportate - 31, 60 lei, care se confirmă cu tichetele de călătorie: SP 7026345 şi SP 7026344.

16.07.2018 - Dornean Leonid a fost la Judecătoria Edineţ, sediul Central pentru a participa la şedinţa de judecată. Cheltuieli de transport pe itinerarul Trinca - Edineţ - Trinca suportate - 30, 80 lei, care se confirmă cu tichetele de călătorie: SR 3207783 şi SP 5243989. Cheltuieli pentru asistenţa juridică conform Bonului de Plată Seria GL nr. 288515 din 20.05.2022 - 350 lei;

03.08.2018 - Dornean Leonid a fost la Judecătoria Edineţ, sediul Central pentru a participa la şedinţa de judecată. Cheltuieli de transport pe itinerarul Trinca - Edineţ - Trinca suportate - 31, 60 lei, care se confirmă cu tichetele de călătorie: SP 3823980 şi SP 5265869.

04.10.2018 - Dornean Leonid a fost la Judecătoria Edinet. sediul Central pentm a participa la şedinţa de judecată. Cheltuieli de transport pe itinerarul Trinca - Edineţ - Trinca suportate - 31, 60 lei, care se confirmă cu tichetele de călătorie: SR 5554903 şi SP 3150493. Cheltuieli pentru asistenţa juridică conform Bonului de Plată Seria GL nr. 288515 din 20.05.2022 - 350 lei;

19.10.2018 - Dornean Leonid a fost la Judecătoria Edineţ sediul Central pentru a participa la şedinţa de judecată. Cheltuieli de transport pe itinerarul Trinca - Edineţ - Trinca suportate - 31, 60 lei, care se confirmă cu tichetele de călătorie: SR 5554905 şi SP 7000757. Cheltuieli pentru asistenţa juridică conform Bonului de Plată Seria GL nr. 288515 din 20.05.2022 - 350 lei;

29.10.2018 - Dornean Leonid a fost la Judecătoria Edinet sediul Central pentru a participa la şedinţa de judecată. Cheltuieli de transport pe itinerarul Trinca - Edineţ - Trinca suportate - 30, 80 lei, care se confirmă cu tichetele de călătorie: SR 5554902 şi SR 5580168.

12.11.2018 - Dornean Leonid a fost la avocat în municipiul Edineţ pentru pregătirea şi depunerea apelului, înregistrat la judecătoria Edineţ sediul Central cu nr. 9972. Cheltuieli de transport pe itinerarul Trinca - Edineţ - Trinca suportate - 30, 80 lei, care se confirmă cu tichetele de călătorie: SR 6083691 şi SM 0746708.

13.11.2018 - Dornean Leonid a fost la judecătoria Edineţ sediul Central. Cheltuieli de transport pe itinerarul Trinca - Edineţ - Trinca suportate - 31.60 lei, care se confirmă cu tichetele de călătorie: SP 3167789 şi SP 8130791;

22.01.2019 - Dornean Leonid a fost în mun. Edinet si a efectuat xerocopii. Cheltuieli de transport pe itinerarul Trinca - Edineţ - Trinca suportate - 30,80 lei, care se confirmă cu tichetele de călătorie: SO 4399359 şi SP 7000759;

10.07.2019 - Dornean Leonid a fost la Curtea de Apel Bălţi pentru a participa la şedinţa de judecată. Cheltuieli de transport pe itinerarul Trinca - Edineţ - Bălţi - Edineţ - Trinca suportate - 158,10 lei, care se confirmă cu tichetele de călătorie: SR 0295580; SM 0746709; MB 0111142; ME 3128045; DI 1598281 şi DI 1580056. Cheltuieli pentru asistenţa juridică conform Bonului de Plată Seria GL nr. 288515 din 20.05.2022 - 750 lei;

02.10.2019 - Dornean Leonid a fost la Curtea de Apel Bălţi pentru a participa la şedinţa de judecată. Cheltuieli de transport pe itinerarul Trinca - Edineţ - Bălţi - Edineţ - Trinca suportate - 157,60 lei, care se confirmă cu tichetele de călătorie: SP 7026347; SP 7054505; MB 0114902; ME 3127886; DI 1580087 şi DI 1598282. Cheltuieli pentru asistenţa juridică conform Bonului de Plată Seria GL nr. 288515 din 20.05.2022 - 750,00 lei;

27.11.2019 - Dornean Leonid a fost în mun. Edineţ şi a efectuat xerocopii. Cheltuieli de transport pe itinerarul Trinca - Edineţ - Trinca suportate - 31.60 lei, care se confirmă cu tichetele de călătorie: SP 7054516 şi SP 7053970; Conform Bonului de plată nr. 00352386 se confîrmă cheltuieli pentru xerocopii în mărime de 156,00 lei.

26.11.2018 - Dornean Leonid a fost la avocat în municipiul Edineţ pentru pregătirea şi depunerea unei cereri la Inspectoratul de Poliţie Edineţ cu nr. 120. Cheltuieli de transport pe itinerarul Trinca - Edineţ - Trinca suportate – 30,80 lei, care se confirmă cu tichetele de călătorie: SR 3207786 si SP 7032087.

28.11.2019 - Dornean Leonid a fost la Curtea de Apel Bălţi pentru a participa la şedinţa de judecată. Cheltuieli de transport pe itinerarul Trinca - Edineţ - Bălţi - Edineţ - Trinca suportate - 157,60 lei, care se confirmă cu tichetele de călătorie: SP 7053955; DI 1598283; SP 3081559; M B 1426274; M E 3976353 şi DI 1584884. Cheltuieli pentru asistenţa juridică conform Bonului de Plată Seria GL nr. 288515 din 20.05.2022 - 700,00 lei;

12.12.2019 - Dornean Leonid a fost la Curtea de Apel Bălţi pentru a participa la şedinţa de judecată. Cheltuieli de transport pe itinerarul Trinca - Edineţ - Bălţi - Edineţ - Trinca suportate - 157,60 lei, care se confirmă cu tichetele de călătorie: SP 7053940; SP 7054518; M B 1426273; M E 3127134; DI 1584886 şi DI 1598284. Cheltuieli pentru asistenţa juridică conform Bonului de Plată Seria GL nr. 288515 din 20.05.2022 - 700,00 lei;

29.01.2020 - Dornean Leonid a fost la Curtea de Apel Bălţi pentru a participa la şedinţa de judecată. Cheltuieli de transport pe itinerarul Trinca - Edineţ - Bălţi - Edineţ - Trinca suportate - 157,60 lei, care se confirmă cu tichetele de călătorie: SP 8141802; SP 7003985; M B 0834773; M E 3979941; DI 1584876 şi DI 1598287. Cheltuieli pentru asistenţa juridică conform Bonului de Plată Seria GL nr. 288515 din 20.05.2022 - 700,00 lei;

26.02.2020 - Dornean Leonid a fost la Curtea de Apel Bălţi pentru a participa la şedinţa de judecată. Cheltuieli de transport pe itinerarul Trinca - Edineţ - Bălţi - Edineţ - Trinca suportate - 156,80 lei, care se confirmă cu tichetele de călătorie: SO 7199168; SP 5278691; M B 1428701; M E 3126720; DI 158856 şi DI 1598285. Cheltuieli pentru asistenţa juridică conform Bonului de Plată Seria GL nr. 288515 din 20.05.2022 - 700,00 lei;

20.01.2021 - Dornean Leonid a fost la judecătoria Edineţ sediul Central pentru a depune o cerere cu nr. 691 în Cancelarie pentru eliberarea copiilor proceselor - verbale ale şedinţelor de judecată. Cheltuieli de transport pe itinerarul Trinca - Edineţ - Trinca suportate - 31,60 lei, care se confirmă cu tichetele de călătorie: SP 7026349 şi SP 7000774; Copia cererii nr. 691 din 20.01.2021 se anexează.

12.03.2021 - Dornean Leonid a fost la judecătoria Edineţ, sediul Central pentru a depune o cerere cu nr. 2830 în Cancelarie pentru eliberarea CD cu înscrierile audio al şedinţelor de judecată de la dosarul penal nr. 1-33/18, în cauză. Cheltuieli de transport pe itinerarul Trinca - Edineţ - Trinca suportate - 31,60 lei, care se confirmă cu tichetele de călătorie: SP 315094 şi SP 7031807.

18.03.2021 - Dornean Leonid a fost în mun. Edineţ la instituţia financiară pentru achitarea taxei necesare pentru eliberarea CD cu înscrierile audio al şedinţelor de judecată de la dosarul penal nr. 1-33/18, în cauză. Cheltuieli de transport pe itinerarul Trinca - Edineţ - Trinca suportate - 39,60 lei, care se confirmă cu tichetele de călătorie: SR 9113477 şi SR 9589613.

01.12.2021 - Dornean Leonid a fost la judecătoria Edineţ, sediul Central pentru a depune o cerere cu nr. 13268 în Cancelarie pentru eliberarea copiilor proceselor - verbale al şedinţelor de judecată în instanţa de apel. Cheltuieli de transport pe itinerarul Trinca - Edineţ - Trinca suportate - 46,00 lei, care se confirmă cu tichetele de călătorie: SR 7533081 şi SP 7574145.

Cheltuieli de transport în sumă de 1900,70 lei;

Cheltuieli pentru asistenta iuridică: 7050,00 lei;

Cheltuieli pentru copii la xerox: 185,00 lei;

Taxa pentru eliberarea CD cu înscrierile audio al şedinţelor de judecată de la dosarul penal nr. 1-33/18: 40,00 lei .

În total 9175,70 lei cu titlu de cheltuieli legate de atragerea ilegală la răspundere penală.

Reclamantul Dornean Leonid solicită:

Să fie încasat din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, în beneficiul lui Dornean Leonid, cu titlu de repararea prejudiciului moral în marime de 60000 (saizeci mii) lei, cauzat prin acțiunile organelor de urmărire penalăa, procuraturii pentru atragerea ilegala la răspundere penala.

Să fie încasat din contul bugetului de stat prin, intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, în beneficiul lui Dornean Leonid 60000 (saizeci mii) lei, cu titlu de despăgubire a prejudiciului moral cauzat în legătură cu încălcarea dreptului la judecare a cauzei în termen rezonabil.

Să fie încasat din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justitiei al Republicii Moldova, în beneficiul lui Dornean Leonid 7050 (sapte mii cincizeci) lei cu titlu de cheltuieli pentru asistența juridică în cadrul procesului penal.

Să fie încasat din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justitiei al Republicii Moldova, în beneficiul lui Dornean Leonid 1900,70 (una mie noua sute lei, 70) lei cu titlu de cheltuieli de transport, suportate în cadrul procesului penal.

Să fie încasat din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justitiei al Republicii Moldova, în beneficiul lui Dornean Leonid 185,00 (una suta optzeci si cinci) lei cu titlu de cheltuieli pentru copii la xerox în cadrul procesului penal.

Să fie încasat din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justitiei al Republicii Moldova, în beneficiul lui Dornean Leonid 40,00 (patruzeci) lei cu titlu de taxe pentru eliberarea suportului electronic cu înscrierile ședințelor audio în cadrul procesului penal.

Să fie încasat din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justitiei al Republicii Moldova, în beneficiul lui Dornean Leonid cheltuieli pe cauza suportate în lgătură cu procesul civil în cauză, care vor fi prezentate în proces.

În ședința de judecată reprezentantul reclamantului Dornean Leonid, avocatul Țurcanu Igor a susținut parțial cererea de chemare în judecată înaintată inițial, solicitînd admiterea acesteia în partea susținută, cu excepția încasării prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecare în termen rezonabil, care a fost respinsă prin încheierea din data de 28.06.2024 ca fiind depusă tardiv, întemeiindu-și pretențiile pe motivele din cerere. Astfel, reprezentantul reclamantuluii a solicitat instanței de judecată încasarea de la bugetul de stat al Republicii Moldova prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lui Dornean Leonid a prejudiciului moral în suma de 60 000 lei, suma de 7050 lei cheltuieli pentru asistența juridică, 1900,70 lei cheltuieli pentru transport, 185 lei cheltuieli pentru perfectarea copiilor la xerox și 40 lei cu titlu de cheltuieli pentru achitarea taxie de stat la primirea CD cu înregistrarea ședințelor de judecată.

Totodată solicită încasarea de la pîrît și cheltuielele legate de procesul civil dat în sumă de 7800 lei cheltuieli pentru asistența juridică, 704,30 lei cheltuieli pentru transport, 530 lei cheltuieli pentru perfectarea copiilor la xerox.

Reclamantul Dornean Leonid în ședința de judecată a susținut integral declarațiile reprezentantului său.

În ședința de judecată reprezentantul Ministerului Justiției nu s-a prezentat, însă prin cerere s-a solicitat examinarea cauzei în absența reprezentantului.

Prin referința la cererea de chemare în judecată Ministerul Justiției a R Moldova s-a expus asupra următoarelor :

Acţiunea civiiă a fost înițiată în temeiul Legii Republicii Moldova nr. 1345-XIII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciuhii cauzat prin acţiunile ilicite ale organeîor de urmărire penală, ale procuraturii și instanțelor judecătoreşti (în continuare „Legea nr. 1545”). Reclamant este Leonid DORNEAN, persoană fizică (datele de identificare pot fî consultate din conţinutul acţiunii civile). Pîrît este Ministerul Justiţiei al Republicii Moldova (în continuare

„Ministerul Justiţiei”), intervenient accesoriu este Procuratura Generală al Republicii Moldova (în continuare „Procuratura Generală”).

Circumstanţeie relevante ale cauzei, astifel după cum au fost prezentate de reclamant în conţinutul prezenlei acţiunî civile din cerearea de chemare în judecată.

Astfei, reclamantul Leonid DORNEAN se consideră îndreptăţit de a solicita încasarea din bugetul de stat a prejudictului moral în sumă de 60 000 lei, ca urmare a acţiunilor ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti, precum şi compensarea cheltuieliior de asistenţâ juridică în sumă de 7050 lei suportaie în cadrul procesului penal, a cheituielilor de transport în mărime de 1900,70 lei, a sumei de 185 lei cu tîtlii de cheltuieli pentru copii la xerox și a sumei de 40,00 lei cu titlu de taxe pentru eliberarea suportului electronic cu înscrierile şedinţeior audio în cadrul procesului penal, precum şi încasarea cheituielilor de judecată suportate în legătură cu examinarea cauzei date.

Articolele 5, 27, 55, 56, 59, 60. 67, 183, 186. 238 din Codui de Procedură Civilă al Repubiicii Moidova, 5.

Articolele 8, 616 alin. (2), 1398 alin. (1), 1422 alin. (1) din Codul Civil al Republicii Moldova.

Legea Republicii Moldova nr. 1545-XIII din 25 febmarie 1998 „privind modul de reparare a prejudiciului cauzal prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penala, ale procuraturîi şi ale instanţelor judecătoreşti.

Ministerul Justiţiei, în conformitate cu prevederlie art. 186 din Codul de Procedură Civilă, formulează prezenta referinţă, prin care respinge pretenţîlle reclamantiilui Leonid DORNEAN ca neîntemeiate, iar în acest sens invocâ următoarele.

Reieşind din practica juridicâ naţionalâ, subliniem că conform prevederilor art. 1405, 1422 din Codul Civil, statul răspunde patrimonial pentru prejudiciul adus persoanei prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi instanţelor judecătorcşii.

Totodată, elucidarea cazurilor şi condiţiilor de răspundere patrimonială se face prin lege specială, actualmente, o asemenea lege specială este Legea nr. 1545-XJII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzai prin acţiunile ilicite ale organelor de urmănre penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti (în continuare Legea nr. 1545).

În acest sens, art. 6 din Legea nr.1545 prevede expres care sînt cazurile în care survine dreptul persoanei fiîzice/juridice la repararea prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti.

Astfel, unul din aceste drepturi este şi devenirea definitivă şi irevocabilă a senlinţei de ăchitare (lit. a), art. 6).

Conform circumstanţelor speţei, în privinţa reclamantului la data de 29.10.2018 a fost emisă sentinţa Judecătoriei Edineţ prin care s-a dispus încetarea procesului penal în privinţa Valentinei COPCEAC precum şi a lui Leonid DORNEAN. Urmare a atacării sentinţei respective, la data de 26.02.2020, Curtea de Apel Bălţi a emis decizia prin care reclamantul învinuit de comiterea infracţiunii prevâzute la art. 303 alin. (2) din Codul Penal, a fost achitat din motivul că nu s-a constatat existenţa faptei infracfiunii. Decizia Curţii de Apel a rămas irevocabilă prin închierea Curţii Supreme de Justiţie din 04.11.2020.

Aşadar, raportînd normele legale citate mai sus cu situaţia din prezenta speţă, remarcăm că în privinţa lui Leonid DORNEAN a fost emisă sentinţa de achitare, rămasă defînitivă şi îrevocabilă - decizia Curţii de Apel Bălţi din 26.02.2020, fapt ce face aplicabilâ norma art. 6 lit. a) din Legea 1545 şi respectiv este întrunită una din condiţiile inerente exercitării dreptului la reabilitare.

Totuşi, reţinem că prtn prisma Legii nr. 1545 persoana (fizică/juridică) are dreptul să solicite despăgubire în situaţia cînd aceasta o fost condamnatâ, iar ulterior în privinţa sa a fost emisă sentinţă de achitare.

Anume, în astfel de situaţii se poate invoca că persoana a fost atrasă la răspundere penală, or, potrivit normei art. 50 din Codul Penal, se consideră răspundere penală condamnarea publică, în numele legii, a faptelor infracţionale şi a persoanelor care le-au săvîrşit, condamnare ce poate fi precedată de mâsurile de constrîngere prevăzute de lege.

Făcînd o apreciere a reglementârilor normelor menţionate mai sus şi a circumstanţelor de fapt şi drept a cauzei, desprindem că reclamantul nu a fost tras la răspundere penală şi nici nu i s-a acordat statutul de „condamnat”, fiind doar în calitate de bănuit, învinuit/inculpat de comiterea unei infracţiuni în baza probelor acumulate în cadrul urmăririi penale. Or, în privinţa reclamantului nici nu a fost emisă o sentinţă definitivă de condamnare.

Ne întemeiem această pozitie şi pe jurisprudenţa naţională recentă, încheierea nr. 2ra-1635/21 a Curţii Supreme de Justiţie, cauza Chirică Ruslan c. Ministerul Justiţiei, intervenient accesoriu Procuratura Generală cu privire la încasarea prejudiciuiui moral, cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi instanţelor de judecată, în care a fost statuat : acţiunile organului de utmărire penală de recunoaştere a reclamantului Chirică Ruslan în calitate de bănuit din speţă, nu pot fi calificate drept acţiuni de ţragere ilegală lu răspundere penală în sensul enunţat în art. 3 din Legea nr.1545. Or. articolul 2 alin. (1) din legea indicată, identifică expres în sensul prezntei legi, actiuni ilicite sunt

Totadată, reţmem că suma de 60 000 lei solicitată de reclamant cu titlu de prejudiciu moral este excesvă și disproporțională principiilor compensării echitabile şi rezonabile a prejudiciului moral, nefiind dovedite suferinţele morale de o asemenea intensitate. La stabilirea cuantumului despăgubirii se impune

necesitatea ca partea vătâmată să primească o satisfacţie echitabilă pentru prejudiciul moral suferit, să aibă efect compensatoriu şi nu trebuie să constituie venituri nejusliticative.

Atragem atenţia instanţei că suma pretinsă de reclamant este exorbitantă raportat la realitatea economică şi socială actuală din ţara noastră.

Totodată, pe marginea acestei pretenţii, subliniem că potrivit art. 11 din Legea nr. 1545 mărimea compensaţiei pantru repararea prejudiciului moral se stabileşte de instanţa de judecată în modul prevăzut de prezenta lege. Mărimea concretă a compensaţiei se determină luîndu-se în considerare:

gravitatea infractiunii de a cărei săvîrşire a fost învinuită persoana respectivă Reclamantului Leonîd DORNEAN i-a fost imputată comiterea infracţiunii prevăzute la arf 303 alin. (2) din Codul Penal, pasibilă de pedeapsă sub forma amenzii, amestecul, sub orice formă, în activitatea organelor de urmărire penală sau a personalului instanţelor de judecată internaționale cu scopul de a împiedica cercetarea rapîdă, completă şi obiecfivă a cauzei penale se pedepseşte cu amendă în mărime de pînă la 700 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, care în coroborare cu art. 16 alin. (2) din Codul Penal este calificată ca infractiune usoară. În eventualitatea aplicării pedepsei, reclamantul nu risca sâ fie constrâns în careva drepturi, ci doar să-i fie dîminuat patrimoniul.

caracterul si gravitatea încalcărilor procesuale comise la urmărirea penală si la examinarea cauzei penale în instanţa de iudecată.

Pe durata acţiunilor procesuale şi judecârii cauzei penale în instanţa de judecatâ, reclamantului Leoniti DORNEAN nu i-au fost încălcate drepturile procesuale, iar la materialele cauzei nu există nici o probâ concludentă, pertinentă, utilă şi veridică în confirmarea faptului că actele procedurale emise în privinţa reclamantului de către organul de drept sunt califtcate ca ilegale. Or, în corespundere cu norma art.218 din Codul de Procedură Penală al Republicii Moldova, instanţa de judecată, constatând în procesul de judecată fapte de încălcare a legalităţii şi a drepturilor omului, o dată cu adoptarea hotârârii, emite şi o încheiere interlocutorie prin care aceste fapte se aduc la cunoştinţa organelor respective, persoanelor cu funcţie de răspundere şi procurorului.

rezonanța ne care a avut-o în societate informaţia despre învinuirea persoanei.

Prin prtsma jurisprudenţei Curţii Europene, desprindem că în cauza Petru Roşca vs. Moidova, Curtea a căzut de acord cu argumentele reclamantului precum că acesta, fiind o persoană notorie în oraşul Cahui, a suferit grave atingeri aduse reputaţiei sale în urma reţinerii şi aplicârii sacţiunii faţă de acesta. Raportînd abordările Curţii Europene citate mai sus cu situaţia din prezenta speţă, remarcăm că reclamantul Leonid DORNEAN nici nu a invocat un asemenea în criteriu la

aprecierea cuantumului prejudiciului moral, iar din circumstanţele cauzei nu atestăm prezenţa cărorva probe care ar justifica faptul că reclamanul a avut parte de o reputaţie profesională şi ca urmare a intentării dosarului penal această reputaţie profesională a fost ştirbită.

durata urmăririi penale, precum şi durata examinării cauzeî penale în instanţa de iudecată.

Cu privire la durata urmăririi penale, reţinem că reclamantul a fost recunoscut în calitate de bănuit la data de 15.08.2017 prin ordonanţa procurorului Procuraturii Edineţ, N. PODGURSCHI, iar la data de 14.11.2017 a fost pus sub învinuire, fiindu-i incriminată infracţiunea prevăzută la art. 352^1 CP. Ulterior a fost întocmit rechizitoriul şi transmis instanţei la data de 30.01.2018 pentru examinarea în fond, la Judecătoria Edineţ, sediul Central.

Aşadar, urmărirea penală pornită în privinţa reclamantului a vizat perioada 15.08.2017- 30.01.2018, fiind desfăşurată într-un termen restrîns de 5 luni şi 15 zile.

Cu privire la durata judecării cauzei, reţinem că cauza penală a parvenit în adresa Judecatoriei Edineț, sediul Central la data de 02.02.2018, iar la data 29.10.2018 a fost pronunţată sentinţa nr. 1 -33 18 (28-1-808-02022018) de încetare a procesului penal.

Deci termenul de judecare a cauzei în instanţa de fond este de 8 luni şi 27 zile (02.02.2018- 29.10.2018).

La data de 12.11.2018 avocatul reclamantului a depus cererea de apel împotriva sentinţei primei instanţe. La data de 26.02.2020 a fost emisă decizia nr. 1 a-790/2018 a Curţii de Apel Bălţi de achitare a reclamantului, motivarea căreia a fost pronunţată la data de 08.04.2020.

În urma contestării deciziei Curţii de Apel a fost emisă decizia Curţii Supreme de Justiţie din 04.11.2020 prin care s-a respins cererea de recurs depusă de procurorul Procuraturii de circumscriţie Bălţi, Lilia PRISACARI.

Deci termenul de judecare a cauzei, la nivelul celor 3 nivele a instanţelor judecătoreşti naţionale este de 2 ani 9 și 2 zile cuprinzând perioada 02.02.2018-04.11.2020.

Aşadar instrumentarea cauzei în privința reclamantului a durat 3 ani 2 luni 20 de zile (15.08.2017-04.11.2020), fapt ce corespunde garanției privind examinarea cauzei în termen rezonabil conform art. 6 CEDO.

Însă dacă reclamantul consideră că în privinţa sa a fost tergiversată examinarea cauzei penale, urmează să formuleze o acţiune în temeiul Legii 87.

Durata aflării nelegîtime a persoanei în detentie în speţâ, reclamantul nu a fost reţinut sau arestat, fiind doar recunoscut în cadrul urmăririi penale ca bănuit/învinuit şi respectiv în cadrul examinării cauzei având calitatea de inculpat. Deci aceasta nu a fost îngrădit în careva drepturi.

Suferinţe fizice, caracterul și gradul suferințelor psihice, în acest context, notăm că prin noţiunea de prejudiciu moral se înţeleg suferințele psihitce sau fizice cauzate prin acţiuni sau omisiuni care atentează la valorile nepatrimoniale ce aparţin persoanei din momentul naşterii sau la bunurile dobîndite prin lege (viaţa, sănătatea, demnitatea şi reputaţia profesională, inviolabilitatea vieţii personale, secretul de familie şi personal). Potrivit hotărîrii Plenului Curţii Supreme de Justiţie nr. 9 din 9 octombrie 2006, cu privire la aplicarea de către instanţele de judecată a legislației ce reglamentează repararea prejudiciului moral, obligaţia de a dovedi faptul pricinuirii prejudiciuiui moral (suferințe psihice sau fizice suportate) o exercită partea vătămată, de aceea în cererea despre compensarea prejudiciului moral aceasta trebuie să indice de către cine, în ce circumstanţe şi în baza căror acţiuni/inacţiuni i-au fost cauzate suferinţe morale (psihice) sau fizice, prin ce se manitestă acestea.

Astfel, reclamantul nu a prezentat probe justificative care ar demonstra prezenţa unor sulerinţe cauzate.

În acţiunea formulată, reclamantul şi-a motivat prezenţa suferinţelor psihice prin pornirea urmăririi penale în privinţa acestuia, precum şi prin aplicarea măsurii preventive de nepărâsire a localităţii, care a fosi revocată, argumente care nu pot fi reţinute în justificarea prejudiciului moral, or acesta nu a indicat în ce au constat suferinţele cauzate, care au fost acestea, legătura de cauzalitate dintre actiunile pretins ilegale ale organelor de drept și aşa zisele suferințe cauzate.

Deci toate argumentele invocate întru motivarea pretenției de încasare a prejudicului moral poartă doar un caracter declarativ, formal, fără a dispune de careva suport probatoriu şi legal. Subliniem faptul că nu este suficient a justifica suferinţele psihice prin enumerarea acţiunilor procesuale efectuate de organul de urmărire penală în pnvinţa reclamantului.

Totodată, notăm că în materia drepturilor omului potrivit jurisprudenţei Curţii Europene, o recunoaştere oficială şi publică a violării constituie prin sine o satisfactie echitabilă suficientă pentru orice prejudiciu moral eventual şuferit de reclamant.

Cu referire pretenţile privind repararea prejudîcîului material.

Conform art. 118, alin. (1) din Codul de Procedură Civilă al RM, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Potrivit art. 7 din Legea nr. 1545 - în cazurile menţionale la art. 3 alin. (1), persoanei fizice sau juridice i se compensează sau i se restituie: d) cheltuielile de judecată suportate de persoana fizică în legătură cu acţiunile ilicite.

Contrar prevederilor menţionate supra, reclamantul a solicitat încasarea din contui bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul său a sumei de 185,00 lei cu titlu de cheltuieli pentru copii la xerox suportate în cadrul

procesului penal, fără a anexa careva probe în susţinerea pretenţiei date (bonuri de plată), din care considerente această sumă nu urmează a fi adjudecată.

Conform art. 7 lit. e) din Legea 1545, în cazurile menţionate la art. 3, persoanei frzice sau juridice i se compensează sau i se restituie sumele plătite de ea pentru asistenţa juridică.

În cadrul cauzei penale reclamantul Leonîd DORNEAN a beneficiat de asistenţă juridică din partea Cabinetului avocatului Igor ŢURCANU, pentru care a achitat suma de 7050 lei, fapt confirmat prin bonul de plată seria GL, nr. 288515 dîn 18.05.2022.

Prin prisma Recomandării Curţii Supreme de Justiţie nr. 23 privind unele aspecte ale încasării cheituielilor de asistenţă juridică, Recomandărit Consiliului Uniunii Avocaţilor privind cuantumul onorariilor avocaţilor și compensarea de către instanţele de judecată a cheltuielilor de asistenţă juridicâ, aprobată prin decizia nr. 2 din 30 martie 2012, precum şi a practicii Curţii Europene, precizăm că la aprecierea cheituielilor pentru asistenţă juridîcă urmează a fi constatat faptul dacă acestea au fost necesare, realmente angajate şi rezonabiie în cuantum.

Prin urmare conchidem că la aprecierea costurilor cheltuielilor judiciare, instanţa urmează să evalueze cheituielile conform celor două principii de bază şi anume: - costurile şi cheltuielile urmează a fi în modul corespunzător probate, de obicei prin documente de plată sau prin prezentarea descifrării pe ore a lucrului avocatului şi tarife aplicabile;

- cheltuielile trebuie să fie rezonabile ca cuantum (în special în materia de tarife percepute pentru onorariile avocaţilor) şi necesare pentra proceduri în speţă (nu se compensează sub nici o formă lucrul avocatului care nu are tangenţă directă la proces).

Aşadar, considerăm că suma de 7050 lei solicitatâ de reclamant cu titlu de cheltuieli de asistenţă juridică suportate în cauza penală, nu urmează a fi adjudecată, or aceasta nu a fost exprimată în limita unui cuantum rezonabil.

Pe această categorie de acţiuni, este necesar de a elucida toate cirscumstanţele cauzei, de a constata dacă există cu adevărat o încălcare a prevederilor legale şi de a stabili prin probe dacă a existat în mod veridic un prejudiciu.

Respectiv, conchidem că aplicarea eronată a normelor de drept material şi procedural de către instanţa de judecată are un efect nociv nu doar pentru socictate cît şi pentru cadrul legai, din motiv că se crează un precedent care cu trecerea timpului este tot mai greu de remediat.

În legătură cu cele enunțate mai sus, Ministerul Justiţiei solicită respingerea acţiunii reclamantuiui Leonid DORNEAN ca fiind nefondată.

Reprezentanta procuraturii Generale, Procurorul în procuratura raionului Briceni Virgilia Udrea instanței de judecată a declarat, că cererea înaintată de către

reclamantă nu o recunoaște, consideră, că nu este întemeiată și solicită respingerea ei.

Aprecierea instanţei:

Audiind participanţii la proces, examinînd probele administrate întru dovedirea celor invocate şi raportîndu-le la prevederile legale ce guvernează speţa, instanţa de judecată consideră necesar de a admite parțial cererea de chemare în judecată, reieşind din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 117 alin. (1) Cod de procedură civilă, probe în pricini civile sînt elementele de fapt, dobîndite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanţelor ce justifică pretenţiile şi obiecţiile părţilor, precum şi altor circumstanţe importante pentru justa soluţionare a cauzei.

În conformitate cu prevederile art. 117 alin. (2) Cod de procedură civilă, în calitate de probe în pricini civile se admit elementele de fapt constatate din explicaţiile părţilor şi ale altor persoane interesate în soluţionarea pricinii, din depoziţiile martorilor, din înscrisuri, probe materiale, înregistrări audio-video, din concluziile experţilor.

În conformitate cu prevederile art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

În conformitate cu prevederile art. 118 alin. (3) Cod de procedură civilă, circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a pricinii sînt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.

În conformitate cu prevederile art. 121 Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului.

În conformitate cu prevederile art. 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În conformitate cu prevederile art. 130 alin. (2) Cod de procedură civilă, nici un fel de probe nu au pentru instanţa judecătorească o forţă probantă prestabilită fără aprecierea lor.

În conformitate cu prevederile art. 130 alin. (3) Cod de procedură civilă, fiecare probă se apreciază de instanţă privitor la pertinenţa, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficienţa pentru soluţionarea pricinii.

În conformitate cu prevederile art. 239 Cod de procedură civilă, hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărîrea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţa de judecată.

În conformitate cu art.10 alin. (1) Cod civil, apărarea drepturilor civile încălcate se face pe cale judiciară, iar conform art. 53 alin. (2) din Constituţie, statul răspunde patrimonial, potrivit legii, pentru prejudiciile cauzate prin erorile săvârşite în procesele penale de către organele de anchetă şi instanţele judecătoreşti.

Prevederi relevante speţei se conţin în Legea nr.1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti, care stabilesc expres atât momentul naşterii dreptului la repararea prejudiciului, cât şi condiţiile în temeiul cărora survine răspunderea statului.

Astfel, art.1 al Legii nr.1545 din 25 februarie 1998, stipulează că prezenta lege constituie actul legislativ de bază care reglementează cazurile, modul şi condiţiile de răspundere patrimonială a statului pentru prejudiciul cauzat prin acţiunile ilicite comise în procesele penale şi contravenționale de organele de urmărire penală, de procuratură şi de instanţele judecătoreşti.

În conformitate cu prevederile art. 2 alin. (1) al Legii citate, prin acţiuni ilicite se înţeleg, acţiuni sau inacţiuni ale organului împuternicit să examineze cazurile cu privire la contravenţii, ale organului de urmărire penală sau ale instanţei de judecată, care exclud vinovăţia acestora, al căror caracter ilegal se manifestă prin încălcarea principiului general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere şi nu poate fi judecată, (erori) ori fapte ale persoanelor cu funcţie de răspundere din organul de urmărire penală sau din instanţa de judecată, manifestate prin încălcarea intenţionată a normelor procedurale şi materiale în timpul procedurii penale sau contravenţionale (infracţiuni).

În conformitate cu prevederile art. 3 și art. 6 al Legii nr.1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, care stipulează că în conformitate cu prevederile prezentei legi, este reparabil prejudiciul material și moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma:

a) reținerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declarație de a nu părăsi localitatea sau țara, tragerii ilegale la răspundere penală;

b) condamnării ilegale, confiscării ilegale a averii, supunerii ilegale la muncă neremunerată în folosul comunității;

c) efectuării ilegale, în cazul urmăririi penale ori judecării cauzei penale, a percheziției, ridicării, punerii ilegale sub sechestru a averii, eliberării sau

suspendării ilegale din lucru (funcție), precum și în urma altor acțiuni de procedură care limitează drepturile persoanelor fizice sau juridice;

d) supunerii ilegale la arest contravențional, reținerii contravenționale ilegale sau aplicării ilegale a amenzii contravenționale de către instanța de judecată;

e) efectuării măsurilor speciale de investigații cu încălcarea prevederilor legislației;

f) ridicării ilegale a documentelor contabile, a altor documente, a banilor, a ștampilelor, precum și în urma blocării conturilor bancare.

Prejudiciul cauzat se repară integral, indiferent de culpa persoanelor cu funcție de răspundere din organele de urmărire penală, din procuratură și din instanțele judecătorești.

Dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea și modul stabilite de prezenta lege, apare în cazul:

a) devenirii definitive și irevocabile a sentinței de achitare;

b) scoaterii persoanei de sub urmărire penală sau încetării urmăririi penale pe temeiuri de reabilitare;

c) adoptării de către instanța judecătorească a hotărîrii cu privire la anularea arestului contravențional în legătură cu reabilitarea persoanei fizice;

d) adoptării, de către judecătorul de instrucție, în condițiile art.313 alin. (5) din Codul de procedură penală, în privința persoanei achitate sau scoase de sub urmărire penală, a încheierii privind declararea nulității actelor sau acțiunilor organului de urmărire penală sau organului care exercită activitate specială de investigații.

După cum s-a constatat în cadrul examinării cauzei la 19.06.2017 procurorul în Procuratura raionului Edineţ, Nadejda Podgurschi prin ordonanţa de începere a urmăririi penale a dispus începerea urmării penale în privinţa lui Dornean Leonid, în baza elementelor constitutive ale infracţiunii prevăzute de art. 303 alin.(2) Cod Penal RM, pe faptul de amestec sub orice formă în activitatea organelor de urmărire penală cu scopul de a împiedica cercetarea rapidă, completă şi obiectivă a cauzei penale, cu atribuirea cauzei penale a nr. 2017148013. (f.d.17).

La 19.07.2017 procurorul în Procuratura raionului Edineţ, Nadejda Podgurschi prin ordonanţă a dispus prelungirea termenului de urmărire penală. (f.d.18)

La 14.08.2017 şi 15.08.2017 reclamantul a fost citat pentru a fi audiat. (f.d.19-20).

La 14.08.2017, reclamantul pentru realizarea efectivă a dreptului la apărare a încheieat contract de asistenţa juridică cu avocatul Igor Ţurcanu pentru reprezentarea intereselor în faţa organelor de urmărire penală. (f.d.21).

La 15.08.2017 prin ordonanța procurorului în Procuratura raionului Edineţ, Nadejda Podgurschi , Leonid Dornean a recunoscut reclamantul în calitate de bănuit pe cauza penală nr. 2017148013. (f.d.22 - 24).

Prin ordonanţele din 18.08.2017, 18.09.2017 si 18.10.2017 de către procurorul în Procuratura raionului Edineţ, Nadejda Podgurschi a fost dispusă prelungirea termenului de urmărire penală. (f.d.25-27).

La 13.11.2017 şi 16.11.2018 Dornean leonid a fost citat pentru efectuarea acţiunilor de urmărire penală la procuratura Edineț. (f.d.28-29).

La 14.11.2017 procurorul în Procuratura raionului Edineţ, Nadejda Podgurschi prin ordonanţa din 14.11.2017 l-a recunoscut pe Dornean Leonid în calitate de învinuit. (f.d.32-34).

Prin ordonanţa din 17.11.2017 de către procurorul în Procuratura raionului Edineţ, Nadejda Podgurschi a fost dispusă prelungirea termenului de urmărire penală. (f.d.35).

La data de 05.01.2018 Dornean Leonid a fost citat pentru data de 12.01.2018, ora 15:00, în incinta Procuraturii raionului Edineţ, pentru participarea la acţiuni de urmărire penală. (f.d.36).

La 12.01.2018, reclamantul, împreună cu avocatul său, au fost informaţi despre finisarea urmării penale. În cadrul proceduri de aducere la cunoştinţă a materialelor cauzei penale, avocatul a solicitat prelungirea termenului de aducere la cunoştinţă deoarece era deja ora 16:16. De către avocatul Igor Ţurcanu şi reclamantul Dornean Leonid, la data de 23.01.2018 a fost depuse cereri cu solicitare de audiere suplimentară a reclamantului în calitate de învinuit, ridicarea materialelor din dosarul penal nr.2015140188 şi clasarea cauzei penale din motiv că acţiunile reclamantului nu întrunesc componenţa de infracţiune prevăzută de art. 303 Cod Penal RM. (f.d.37-40).

La data de 31.01.2018 în adresa lui Dornean Leonid a fost remisă copia rechizitoriului pe cauza penală nr. 2017148013. (f.d.41).

Conform rechizitoriului Dornean Leonid a fost învinuit de comiterea infracțiunii prevăzută la art. 303 alin.(2) Cod penal (f.d.42-48).

La data de 29.10.2018, prin sentinţa emisă de judecătoria Edineţ a fost încetat procesul penal privind învinuirea lui Dornean Leonid si Copceac Valentina, de săvârşirea infracţiunii prevăzută de art. 303 alin.(2) Cod penal a RM în legătură că fapta constituie o contravenţie administrativă.

Dornean Leonid si Copceac Valentina au fost recunoscuți vinovați de comiterea contravenţiei prevăzute de art. 336 Cod contravenţional a RM.

Procesul contravenţional în privinţa lui Dornean Leonid si Copceac Valentina de comiterea contravenţiei prevăzute de art. 336 Cod contravenţional a RM, s-a încetat din motivul expirării termenului de prescripţie pentru atragerea la răspunderea contravenţională.

Măsura preventivă - obligarea de nepărăsire a ţării aplicată lui Dornean Leonid si Copceac Valentina, se revocă.

Corpul delict - CD cu înregistrări video şi audio rămâne în dosarul penal pe tot termenul de păstrare.

Acţiunea civilă înaintată de procurorul Podgurschi Nadeida cu privire la încasarea cheltuielilor judiciare în sumă de 50,22 lei de la Dornean Leonid şi Copceac Valentina în beneficiul statului, se respinge ca neîntemeiată. (f.d.49-59).

Avocatul Igor Ţurcanu, în interesele inculpaților a declarat apel împotriva sentinţei din 29.10.2018. (f.d.60).

La 26.02.2020 prin decizia Colegiului penal al Curţii de Apel Bălţi s-a respins ca nefondat apelul declarat de procurorul în procuratura raionului Edineţ Podgurschi Nadejda împotriva sentinţei judecătoriei Edineţ sediul Central din 29.10.2018.

S-au admis apelurile declarate de avocatul Ţurcanu Igor în interesele inculpaţilor Dornean Leonid Grigore şi Copceac Valentina Vladimir şi inculpaţii Dornean Leonid Grigore şi Copceac Valentina Vladimir împotriva sentinţei judecătoriei Edineţ sediul Central din 29.10.2018, sentinţă care a fost casată total, inclusiv din alte motive decât cele invocate, cu pronunţarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanţă după cum urmează.

Se achită Dornean Leonid Grigore învinuit în săvârşirea infracţiunii prevăzute de art.42 al.4, 303 al.2 CP RM, din motiv că nu s-a constatat existenta faptei infracţiunii.

Se achită Copceac Valentina Vladimir învinuită în săvârşirea infracţiunii prevăzute de 303 al.2 CP RM, din motiv că nu s-a constatat existenta faptei infracţiunii. (f.d.62-75).

Decizia Curţii de Apel Bălţi a fost contestată cu recurs de către procurorul în Procuratura de circumscripţie Bălţi, Prisacari Lilia.

Prin decizia Curții Supreme de Justiţie RM la data de 04.11.2020 a fost respinsă cererea de recurs ca fiind vădit neîntemeiată. Decizia motivată fiind pronunţată la data de 03.12. 2020. (f.d.99-112).

Instanța de judecată reține că, Dornean Leonid a depus în instanța de judecată o acțiune cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală și ale procuraturii.

Ministerul Justiției al Republicii Moldova a pledat pentru respingerea acțiunii susținând că, în prezenta speță nu sunt întrunite temeiurile răspunderii statului pentru repararea prejudiciului moral cauzat reclamantului.

Instanța de judecată consideră, că argumentele pârâtului privind faptul că prezentul litigiu nu cade sub incidența Legii nr.1545, sunt neîntemeiate și declarative, or, din materialele cauzei s-a constatat cu certitudine că reclamantul

Dornean Leonid este în drept de a pretinde repararea prejudiciului cauzat în urma acțiunilor ilegale ale organelor de urmărire penală și ale procuraturii.

Instanța apreciază critic versiunea reprezentantului Ministerului Justiției, precum că, în speță nu sunt întrunite condițiile din normele de drept aplicabile cazului, deoarece dispozițiile art.6 lit. a) Legea nr.1545 din 25 februarie 1998 statuează expres că, dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea și modul stabilit de prezenta lege, apare inclusiv în cazul devenirii definitive și irevocabile a sentinței de achitare.

Astfel, reieșind din natura pretențiilor înaintate de către Dornean Leonid, în coraport cu normele de drept indicate, instanța conchide că, dreptul persoanei la repararea prejudiciului moral va apărea, inclusiv în situația tragerii ilegale la răspundere penală şi devenirii definitive și irevocabile a sentinței de achitare, or, odată cu adoptarea la data de 26.02.2020 a deciziei Curții de apel Bălți privind achitarea lui Dornean Leonid, învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 303 alin.(2) Cod penal, pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii se denotă cert că, reclamantul este în drept să pretindă repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală și ale procuraturii, prin prisma Legii nr.1545.

Prin urmare, caracterul ilegal al acțiunilor organului de urmărire penală și procuraturii se manifestă prin încălcarea principiului general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere penală.

Astfel, în materia pretinselor violări, art.6§1 din Convenţia Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale, sub aspectul său penal, defineşte „acuzatul” ca fiind bănuitul, învinuitul şi inculpatul.

Astfel, instanța de judecată apreciază argumentele reclamantului și obiecțiile reprezentantului pârâtului în raport cu probele prezentate și administrate de către instanță, anexate la materialele cauzei civile și cercetate în cadrul examinării cauzei.

Instanța constată cu certitudine faptul, că în privința lui Dornean Leonid a fost pornită ilegal o cauză penală în baza art. 303 alin. (2) Cod penal, ulterior fiind achitat pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

În aceeași ordine de idei, instanța de judecată reține că, Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale din 04 noiembrie 1950 stabilește în art.1 - obligaţia de a respecta drepturile omului, iar prevederile art.6 stipulează - dreptul la un proces echitabil.

Acest criteriu se traduce prin necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit, iar cuantumul despăgubirilor trebuie în aşa fel stabilit, încât să aibă efect compensatoriu şi nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor şi nici venituri nejustificative.

Instanța reține și faptul că achitarea reclamantului a fost efectuată în temeiul prevederilor art.390 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală –nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, circumstanță ce atestă că reclamantul deține calitatea de subiect, în sensul Legii nr.1545 din 25 februarie 1998, or, acesta reprezintă un act de reabilitare deplină în privința persoanei care a fost atrasă ilegal la răspundere penală.

Potrivit dispozițiilor art.6 din Legea nr.1545 din 25 februarie 1998, în cazul devenirii definitive și irevocabile a sentinței de achitare se acordă dreptul la repararea prejudiciului și instanța reține că achitarea inculpatului nu poate constitui o reparație morală suficientă prin ea însăși, o asemenea ipoteză - achitarea - fiind vizată de dispozițiile art.390 Cod de procedură penală, inclusiv și de prevederile alin. (3) al aceluiași articol, tocmai în scopul reabilitării depline și acordării de despăgubiri.

Instanța apreciază ca prealabilă - constatarea achitării în dependență de temeiurile arătate în sentință, evocată de pârâtul în cauză, nu este o cerință a dispozițiilor Legii nr.1545 din 25 februarie 1998, norma permițând acordarea de despăgubiri „și persoanelor a căror nevinovăție a fost stabilită la finalizarea procesului penal, după ce au suportat anumite măsuri restrictive, chiar dacă respectivele măsuri apăreau ca fiind justificate în lumina cercetării penale, efectuate până la data adoptării lor”.

În conformitate cu prevederile art.3 alin. (1) lit. a), c) și e) al Legii nr.1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti, este reparabil prejudiciul material şi moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma: reţinerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declaraţie de a nu părăsi localitatea sau ţara, tragerii ilegale la răspundere penală; efectuării ilegale, în cazul urmăririi penale ori judecării cauzei penale, a percheziției, ridicării, punerii ilegale sub sechestru a averii, eliberării sau suspendării ilegale din lucru (funcție), precum și în urma altor acțiuni de procedură care limitează drepturile persoanelor fizice sau juridice și efectuării măsurilor speciale de investigații cu încălcarea prevederilor legislației.

Potrivit art.6 lit. a) al Legii enunţate, dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea şi modul stabilit de prezenta lege, apare în cazul devenirii definitive și irevocabile a sentinței de achitare.

Conform prevederilor art.5 alin.(1) Cod de procedură civilă, rezultă că, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime, iar art.7 alin.(1) al aceleiași norme legale statuează că, instanţa judecătorească intentează procesul civil la cererea persoanei care revendică apărarea unui drept al său încălcat sau contestat, libertăţii ori a unui interes legitim.

Potrivit prevederilor art.19 alin.(1)-(5) Cod civil, în condiţiile legii, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial şi nepatrimonial cauzat astfel.Se consideră prejudiciu patrimonial cheltuielile pe care persoana lezată le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului sau interesului recunoscut de lege încălcat, distrugerea sau deteriorarea bunurilor sale (daună reală), precum şi profitul ratat ca urmare a încălcării dreptului sau interesului recunoscut de lege (profit ratat). Se consideră prejudiciu nepatrimonial (prejudiciu moral) suferinţele fizice şi psihice, precum şi diminuarea calităţii vieţii. În cazul vătămării sănătăţii, prejudiciul nepatrimonial cuprinde, de asemenea, pierderea sau diminuarea unei capacităţi a corpului uman (prejudiciu biologic). Pierderea şansei se repară doar dacă ea constă în dispariţia actuală şi certă a unei eventualităţi favorabile. Mărimea acestui prejudiciu corespunde şansei pierdute şi nu poate fi egală cu avantajul care ar fi rezultat din şansă dacă ea se materializa. Repararea prejudiciului presupune repunerea persoanei lezate în situaţia în care s-ar fi aflat dacă prejudiciul nu se producea.

Art.21 Cod civil, statuează că, drepturile personale nepatrimoniale şi alte valori nemateriale sînt apărate în cazurile şi în modul prevăzut de prezentul cod şi de alte legi, în limita în care folosirea modalităţilor de apărare a drepturilor civile reiese din esenţa dreptului încălcat şi din caracterul consecinţelor acestei încălcări.

Potrivit prevederilor art.20 alin.(1)-(2) Constituție, orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. Nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiție.

În conformitate cu prevederile art.23 alin.(3) Cod de procedură penală, persoana, achitată sau în privinţa căreia s-a dispus scoaterea de sub urmărire penală ori încetarea urmăririi penale pe temei de reabilitare, are dreptul să fie repusă în drepturile personale pierdute, precum şi să fie despăgubită pentru prejudiciul care i-a fost cauzat.

Art.10 al Legii nr.1545 din 25 februarie 1998 prevede expres, dreptul persoanei fizice la repararea prejudiciului moral în mărimea şi în modul stabilite de prezenta lege apare în cazurile specificate la art.6.

În speță, s-a constatat incontestabil că, prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 26.02.2020, a fost dispusă achitarea lui Dornean Leonid, pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, ceea ce constituie act de reabilitare adoptat în favoarea reclamantului Dornean Leonid.

Analizând materialele dosarului în coraport cu normele de drept enunțate supra și circumstanțele expuse, instanța de judecată conchide cu certitudine că, circumstanțele de fapt ale speței, așa cum au fost descrise anterior, denotă incontestabil faptul că, Dornean Leonid este în drept de a pretinde repararea

prejudiciului cauzat în urma acţiunilor ilegale ale organelor de urmărire penală și ale procuraturii.

Referitor la pretenția reclamantului Dornean Leonid cu privire la repararea prejudiciului moral, instanța relevă următoarele.

Potrivit art.10 din Legea nr.1545, dreptul persoanei fizice la repararea prejudiciului moral în mărimea şi în modul stabilit de prezenta lege apare în cazurile specificate la art.6.

În conformitate cu prevederile art.53 alin.(2) al Constituției Republicii Moldova, statul răspunde patrimonial, potrivit legii, pentru prejudiciile cauzate prin erorile săvârșite în procesele penale de către organele de anchetă și instanțele judecătorești.

Potrivit art.525 Cod de procedură penală, persoanele cărora, în cursul procesului penal, prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală sau ale instanţelor judecătoreşti, li s-a cauzat un prejudiciu material sau moral au dreptul la despăgubire echitabilă în conformitate cu prevederile legislaţiei cu privire la modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală şi ale instanţelor judecătoreşti.

Conform prevederilor art.1998 alin.(1) Cod civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Potrivit art.2007 alin.(1) Cod civil, prejudiciul cauzat persoanei prin acțiunile organelor de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanțelor de judecată se repară de către stat integral, indiferent de vinovăția persoanei responsabile, în următoarele cazuri: a) condamnare ilegală, tragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a măsurii preventive sub forma arestului preventiv sau sub forma declarației scrise de a nu părăsi localitatea; b) aplicare ilegală, în calitate de sancțiune contravențională, a arestului, a muncii neremunerate în folosul comunității - se repară de către stat integral, indiferent de vinovăția persoanelor de răspundere ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanțelor de judecată.

În conformitate cu prevederile art.2036 alin.(1)-(3) Cod civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum şi în alte cazuri prevăzute de lege, instanţa de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparaţia prejudiciului prin plata de despăgubiri. Prejudiciul moral se repară indiferent de existenţa şi întinderea prejudiciului patrimonial. Reparaţia prejudiciului moral se face şi în lipsa vinovăţiei autorului, faptei ilicite în cazul în care prejudiciul este cauzat prin condamnare ilegală, atragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a arestului preventiv sau a declaraţiei scrise de a nu părăsi localitatea, aplicarea

ilegală în calitate de sancţiune administrativă a arestului, muncii neremunerate în folosul comunităţii şi în alte cazuri prevăzute de lege.

Potrivit prevederilor art.2037 alin.(1)-(3) Cod civil, mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate. Caracterul și gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanța de judecată, luînd în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, restrîngerea posibilităților de viață familială și socială, precum și statutul social al persoanei vătămate. La determinarea despăgubirii, instanța de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obișnuit în împrejurări similare și, pe de altă parte, ia în cont particularitățile cazului.

Relevantă speței este și Legea nr.1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti, care stabileşte expres atât momentul naşterii dreptului la repararea prejudiciului, cât şi condiţiile în temeiul cărora survine răspunderea statului.

Astfel, art.1 din Legea nr.1545 din 25 februarie 1998, stipulează că prezenta lege constituie actul legislativ de bază care reglementează cazurile, modul şi condiţiile de răspundere patrimonială a statului pentru prejudiciul cauzat prin acţiunile ilicite comise în procesele penale şi contravenționale de organele de urmărire penală, de procuratură şi de instanţele judecătoreşti.

Conform art.2 alin.(1) din legea citată supra, prin acţiuni ilicite se înţelege, acţiuni sau inacţiuni ale organului împuternicit să examineze cazurile cu privire la contravenţii, ale organului de urmărire penală sau ale instanţei de judecată, care exclud vinovăţia acestora, al căror caracter ilegal se manifestă prin încălcarea principiului general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere şi nu poate fi judecată, (erori) ori fapte ale persoanelor cu funcţie de răspundere din organul de urmărire penală sau din instanţa de judecată, manifestate prin încălcarea intenţionată a normelor procedurale şi materiale în timpul procedurii penale sau contravenţionale (infracţiuni).

În conformitate cu prevederile art.3 din Legea nr.1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti, în conformitate cu prevederile prezentei legi, este reparabil prejudiciul material şi moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma: a) reţinerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declaraţie de a nu părăsi localitatea sau ţara, tragerii ilegale la răspundere penală; b) condamnării ilegale, confiscării ilegale

a averii, supunerii ilegale la muncă neremunerată în folosul comunităţii; c) efectuării ilegale, în cazul urmăririi penale ori judecării cauzei penale, a percheziţiei, ridicării, punerii ilegale sub sechestru a averii, eliberării sau suspendării ilegale din lucru (funcţie), precum şi în urma altor acţiuni de procedură care limitează drepturile persoanelor fizice sau juridice; d) supunerii ilegale la arest contravenţional, reţinerii contravenţionale ilegale sau aplicării ilegale a amenzii contravenţionale de către instanţa de judecată; e) efectuării măsurilor speciale de investigaţii cu încălcarea prevederilor legislaţiei; f) ridicării ilegale a documentelor contabile, a altor documente, a banilor, a ştampilelor, precum şi în urma blocării conturilor bancare. Prejudiciul cauzat se repară integral, indiferent de culpa persoanelor cu funcţie de răspundere din organele de urmărire penală, din procuratură şi din instanţele judecătoreşti.

Conform art.6 lit.a) din Legea nr.1545 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea și modul stabilit de prezenta lege, apare în cazul: devenirii definitive și irevocabile a sentinței de achitare.

În conformitate cu art.11 alin.(1) şi (3) al Legii nr.1545 din 25 februarie 1998, mărimea compensaţiei pentru repararea prejudiciului moral se stabileşte de instanţa de judecată în modul prevăzut de prezenta lege.

Mărimea concretă a compensaţiei se determină luându-se în considerare gravitatea infracţiunii de a cărei săvârşire a fost învinuită persoana respectivă, caracterul şi gravitatea încălcărilor procesuale comise la urmărirea penală şi la examinarea cauzei penale în instanţa de judecată, rezonanţa pe care a avut-o în societate informaţia despre învinuirea persoanei, durata urmăririi penale, precum şi durata examinării cauzei penale în instanţa de judecată, natura dreptului personal lezat şi locul lui în sistemul de valori al persoanei, suferinţele fizice, caracterul şi gradul suferinţelor psihice, măsura în care compensaţia bănească poate atenua suferinţele fizice şi psihice cauzate, durata aflării nelegitime a persoanei în detenţie. În toate cazurile, instanţa de judecată se va baza pe principiile compensării rezonabile şi echitabile a prejudiciului moral.

În temeiul dispozițiilor legale citate mai sus, la caz, se instituie obligația generală a statului de a repara persoanelor fizice prejudiciul material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală și ale procuraturii.

Prin incidența normelor citate, având în vedere probele prezentate și administrate, instanța constată cu certitudine temeiul și condițiile generale ale răspunderii delictuale, și anume: - producerea unei faptei ilicite prin încălcarea dreptului la un proces echitabil lui Dornean Leonid declanșat prin punerea sub învinuire ilegală și anume reclamantul Dornean Leonid a fost deferit justiției

pentru o faptă care nu a comis-o, în final fiind achitat prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 26.02.2020.

Instanța constată că, acțiunile întreprinse de organele de urmărire penală și de procuratură față de reclamantul Dornean Leonid i-au cauzat acesteia un prejudiciu moral, considerent din care statul, poartă răspundere patrimonială pentru prejudiciul cauzat.

Prin urmare, instanța de judecată conchide asupra temeiniciei acţiunii formulate de Dornean Leonid, care urmează a fi admisă parțial, prin adjudecarea în favoarea reclamantului a sumei de 35 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral cauzat lui Dornean Leonid ca urmare a acţiunilor ilegale a organului de urmărire penală și ale procuraturii. Instanța de judecată subliniază că unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echităţii, care exprimă că indemnizaţia trebuie să prezinte o justă şi integrală despăgubire.

În temeiul Convenţiei Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale, acest criteriu se traduce prin necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacţie echitabilă pentru prejudiciul moral suferit, iar cuantumul despăgubirilor trebuie în aşa fel stabilit, încât să aibă efect compensatoriu şi nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor şi nici venituri nejustificative pentru victime.

Din materialele anexate la dosar rezultă incontestabil faptul că, reclamantului Dornean Leonid i-au fost cauzate suferinţe psihice, prin faptul că a fost urmărit penal pentru comiterea faptei prejudiciabile.

Astfel, instanța reține ca întemeiate și relevante susținerile reclamantului Dornean Leonid precum că, acesta nu a avut parte de o anchetă eficientă și un proces echitabil, așa cum este definit în practica constantă a CEDO, că reputația acestuia a fost prejudiciată prin crearea unei aparențe de infractoare, care i-au fost cauzate lui, suferințele fizice și psihice suportate ca urmare a procesului judiciar penal derulat privind acuzarea în comiterea infracțiunii prevăzute de art.303 alin.(2) Cod penal.

Achitarea reclamantului Dornean Leonid este insuficientă pentru a constitui o satisfacție echitabilă a suferințelor suportate, pornind din natura drepturilor personale lezate și locul lor în sistemul de valori al persoanei, caracterul și gradul suferințelor emoționale și suferințelor psihice grave cauzate, exprimate printr-un sentiment profund de nesiguranță în legătură cu tragerea fără nici un temei la răspundere penală, agravarea stării sănătății, stresuri legate de soarta sa incertă şi perspectiva reală de a fi pedepsită penal ilegal, starea de nesiguranță determinată de caracterul vădit arbitrar al acuzaţiilor aduse, în adâncul sufletului o amprentă negativă, suferind mult în acest sens.

Totodată, instanța de judecată consideră, că mărimea compensaţiei solicitate spre încasare de către Dornean Leonid cu titlu de reparare a prejudiciului moral în

sumă de 60 000 lei este una excesivă, care nu poate fi satisfăcută integral, urmând a fi micșorată până la 35 000 lei.

În ce privesc cerinţele reclamantului Dornean Leonid privind încasarea de la pârît în beneficiul său a cheltuielilor judiciare, instanţa reţine următoarele:

Potrivit prevederilor art.94 alin.(1) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată.

Deci, din cheltuieli judiciare fac parte sumele achitate martorilor, interpreților, experților și specialiștilor; cheltuielile de efectuare a cercetărilor la fața locului; cheltuielile de înștiințare și chemare a părților în judecată; cheltuielile de transport și de cazare suportate de părți și de alți participanți la proces în legătură cu prezentarea lor în instanță: cheltuielile suportate de cetățenii străini și de apatrizi în legătură cu plata interpretului dacă tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte nu prevăd altfel; cheltuielile de căutare a pârâtului; cheltuielile de efectuare a expertizei; cheltuielile de executare a actelor judiciare; cheltuielile de asistență juridică; cheltuielile de declarare a insolvabilității; compensative pentru timpul de muncă pierdut; precum si orice alte cheltuieli pe care partea va dovedi că le-a făcut.

Potrivit prevederilor art. 96 alin. (1) Cod de procedură civilă al RM, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut câştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile.

Conform tichetelor de călătorii, reclamantul Dornean Leonid a suportat cheltuieli de transport în sumă totală de 2605 lei, legate de prezentarea la organele procuraturii, instanțelor judecătorești în prima instanță, în apel, deplasări pentru a face cunoștință cu materialele cauzei și alte deplasări legate nemijlocit de dosarul în cauză, care sunt confirmate prin copiile citațiilor, a proceselor verbale ale ședințelor de judecată și tichetele de călătorii tur-retur anexate la materialele cauzei.

Asemeni, la materialele cauzei sunt anexate bonuri de plată pentru perfectarea copiilor pentru materialele cauzei (xerox) în sumă totală de 715 lei și pentru primirea copiei CD – 40 lei.

În confirmarea cheltuielilor pentru acordarea asistenței juridice au fost anexate la materialele cauzei bonurile de plată : seria GL nr.288515 eliberat de CA ,, Țurcanu Igor,, pentru care Dornean Leonid a achitat plata pentru asistența juridică în cadrul dosarului penal de învinuire în baza art. 303 alin.(2) Cod penal în mărime de 7050 lei (f.d.125).

Ulterior, pentru participarea la ședințele de judecată au fost prezentate bonurile de plată : GL nr. 288522 din 04.07.2022 pentru care a fost achitată suma de 5700 lei pentru asistența juridică conform contractului nr. 13 din 20.05.2022 și

participarea la ședințele de judecată (fd. 137) ; GL nr. 288529 din 21.09.2022 pentru participarea la ședința de judecată din 21.09.2022 a fost achitată suma de 700 lei (f.d. 148), GL nr. 288550 din 15.059.2023 pentru participarea la ședința de judecată din 15.05.2023 a fost achitată suma de 700 lei și GL nr. 288881 din 04.03.2023 pentru participarea la ședința de judecată din 04.03.2023 a fost achitată suma de 700 lei.

Astfel, pentru acordarea asistenței juridice în cadrul dosarului penal și pentru participarea în ședințele de judecată la examinarea prezentei cauze civile, reclamantul a achitat cheltuieli judiciare CA ,, Țurcanu Igor" în mărime totală de 14850 lei.

Instanța constată că cheltuielile judiciare au fost confirmate, le apreciază ca fiind necesare, reale şi rezonabile și care urmează a fi încasate de la pârât în beneficiul reclamantului.

În conformitate cu prevederile art. art. 238-241 Cod de procedură civilă R. Moldova, instanța de judecată,

H O T Ă R Ă Ș T E:

Se admite parțial cererea de chemare în judecată depusă de Dornean Leonid împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova privind repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilegale ale organelor de urmărire penală.

Se încasează de la bugetul de stat al Republicii Moldova prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lui Dornean Leonid, c/p ***** suma de 35000 (treizeci și cinci mii) lei, cu titlu de recuperare a prejudiciului moral.

Se încasează de la bugetul de stat al Republicii Moldova prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lui Dornean Leonid, c/p ***** suma de 9175,70 (nouă mii una sută șaptezeci și cinci,70) lei, cu titlu de cheltuieli în cadrul examinării dosarului penal, ce constau din: 7050 (șapte mii cincizeci) lei cu titlu de cheltuieli pentru asistența juridică în cadrul procesului penal, suma de 1900,70 (una mie nouă sute,70) lei cu titlu de cheltuieli pentru transport suportate în cadrul dosarului penal, suma de 185 (una sută optzeci și cinci) lei cu titlu de cheltuieli pentru perfectarea copiilor (xerox) suportate în cadrul dosarului penal, suma de 40 (patruzeci) lei cu titlu de cheltuieli pentru achitarea taxei de stat la primirea CD cu înregistrarea ședințelor de judecată suportate în cadrul dosarului penal.

Se încasează de la bugetul de stat al Republicii Moldova prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lui Dornean Leonid, c/p ***** suma de 9034,30 (nouă mii treizeci și patru,30) lei, cu titlu de cheltuieli în

cadrul examinării dosarului civil dat, ce constau din: 7800 (șapte mii opt sute) lei cu titlu de cheltuieli pentru asistența juridică în cadrul procesului civil dat, suma de 704,30 (șapte sute patru,30) lei cu titlu de cheltuieli pentru transport suportate în cadrul dosarului civil dat, suma de 530 (cinci sute treizeci) lei cu titlu de cheltuieli pentru perfectarea copiilor (xerox) suportate în cadrul dosarului civil dat.

În rest acțiunea se respinge ca neîntemeiată.

Hotărârea cu drept de apel la Curtea de Apel Bălți în termen de 30 zile, de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, prin intermediul judecătoriei Edineț.

Președintele ședinței,
Judecătorul **Ghenadie Comerzan**